

Epidemiologische surveillance van tularemie

Francisella tularensis - 2019

Auteurs: A. Litzroth, M. Mori

Hoofdpunten

- In 2019 werden via de verplichte melding 4 gevallen van tularemie gerapporteerd.
- Sinds 2012 werd er jaarlijks (met uitzondering van 2018) minstens één geval van tularemie gerapporteerd in België. Dit tegenover drie gerapporteerde gevallen tussen 1950 en 2011.

Informatiebronnen

- Meldingsplichtige infectieziekte in de drie regio's (in Vlaanderen waarschijnlijke en bevestigde gevallen, Wallonië enkel bevestigde gevallen en in Brussel niet gespecificeerd).
- Diagnose gebeurt in het referentielaboratorium van Sciensano dat instaat voor de isolatie en de moleculaire typering van *Francisella tularensis* en voor serologische tests.

Gevalsdefinitie

Criteria

- Klinische criteria:
Patiënt met minstens één van de volgende klinische presentaties:
 - Ulceroglandulaire tularemie: cutane ulcer en plaatselijke lymfadenopathie.
 - Glandulaire tularemie: vergrote en pijnlijke lymfenodule zonder teken van een ulcer.
 - Oculoglandulaire tularemie: conjunctivitis en plaatselijke lymfadenopathie.
 - Orofaryngeale tularemie: cervicale lymfadenopathie en ten minste één van volgende drie: stomatitis, faryngitis, tonsillitis.
 - Pulmonale tularemie: pneumonie.
 - Tyfoïdale tularemie: ten minste één van volgende twee: koorts zonder vroege lokaliserende tekenen of symptomen, sepsis.
- Epidemiologische criteria:
Ten minste één van de volgende:
 - Blootstelling aan een gemeenschappelijke bron.
 - Transmissie van dier naar mens.
 - Blootstelling aan gecontamineerd voedsel of drinkwater.
- Laboratoriumcriteria:
Ten minste één van de volgende:
 - Isolatie van *Francisella tularensis* uit een klinisch staal.
 - Aantonen van *Francisella tularensis*-nucleïnezuur in een klinisch staal.
 - *Francisella tularensis*-specifieke antilichaamrespons.

Gevalsclassificatie

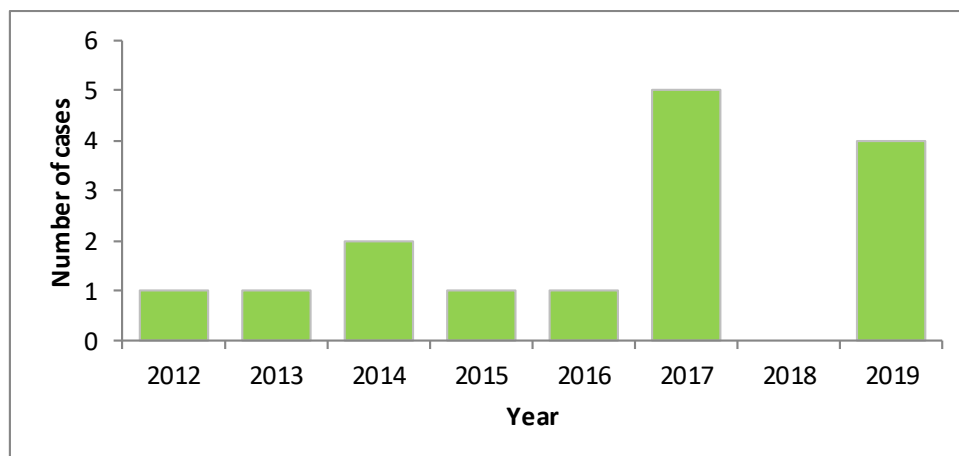
- Waarschijnlijk geval: patiënt met klinische criteria en epidemiologische criteria.

- Bevestigd geval: patiënt met klinische criteria en laboratoriumconfirmatie.

Epidemiologie

- Aantal gevallen: In 2019 werden er 4 gevallen van tularemie gemeld via de systemen van verplichte melding.
- Geslacht: 2 vrouwen, 1 man, 1 geslacht onbekend.
- Leeftijd: De leeftijd varieerde van 40 tot 72 jaar (mediaan=61,5 jaar).
- Regio: Net zoals in 2017 werd er in 2019 opnieuw 1 geval gemeld in Vlaanderen. De overige 3 gevallen werden gemeld in Wallonië.
- Bron van besmetting en vorm van de ziekte:
 - 1 geval mogelijk via kleine wonde die infecteerde, oculoglandulaire vorm.
 - 1 geval mogelijk door een tekenbeet, ulceroglandulaire vorm.
 - 2 gevallen waarvoor bron van besmetting onbekend, één ulceroglandulaire vorm en één waarvan de vorm onbekend was.

Figuur 1: Aantal gerapporteerde gevallen van tularemie per jaar, België, 2012-2019
(Bron: verplichte melding)

Belang voor volksgezondheid

In België werden tussen 1950 en 2019 in totaal 18 gevallen van tularemie gerapporteerd, waarvan 15 gevallen tussen 2012 en 2019. Van 2012 tot 2019, werd er jaarlijks minstens één geval gerapporteerd, met uitzondering van 2018. 2017 (5 gevallen) en 2019 (4 gevallen) waren piekjaren, met in beide jaren uitzonderlijk ook telkens één geval in Vlaanderen. Het lijkt er dus op dat de incidentie van tularemie mogelijk aan het stijgen is, al speelt een verhoogde waakzaamheid vermoedelijk ook een rol. Dit laatste is sinds 2016 merkbaar door een stijging van het aantal serologische testen uitgevoerd door het referentielaboratorium.

In onze buurlanden Nederland, Frankrijk en Duitsland lijkt tularemie aan een opmars bezig.

Meer informatie

- Zorg en gezondheid. Richtlijn tularemie. Beschikbaar via: https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Richtlijn%20Tularemie_2016.pdf

- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Tularaemia factsheet. Beschikbaar via: <https://ecdc.europa.eu/en/tularaemia/facts>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Annual epidemiological report for 2019 - Tularaemia. Beschikbaar via: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/AER-tularaemia-2019.pdf>